

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

"Dava TTK 324 ile İİK 179 ve 179/A maddelerine göre açılmış iflasın bir yıl süre ertelenmesi davasından ibarettir.

İflasın ertelenmesi müessesesi TTK 324 ve İİK'nın 179 ve 179/A maddelerinde düzenlenmiş bulunmaktadır. TTK 324. maddesine göre şirketin adi halinde bulunduğu şüphesini uyandıran emareler mevcutsa idare meclisi aktiflerinin satış fiyatları esas olmak üzere bir ara bilançosu imza eder. Esas sermayenin 2/3'si karşılıksız kaldığı takdirde umumi heyet bu sermayenin tamamlanmasına veya kalan 1/3 sermaye ile ittifaya karar vermediği takdirde şirket fesh edilmiş sayılır. Şirketin aktifleri şirket alacaklarının, alacakları karşılamaya yetmediği takdirde ihale meclisi bu durumu derhal mahkemeye bildirmeye mecburdur. Mahkeme bu takdirde şirketin iflasına hükmeder. Şu kadar ki şirket durumunun ıslahı mümkün görünüyorsa idare meclisi veya bir alacaklının talebi üzerine mahkeme iflas kararının tehir edebilir bu halde mahkeme, envanter tanzimi, veya bir yedi emin tayini gibi şirket malların muhafazası için lüzumlu tedbirleri alır.

Konu ile ilgili olarak İİK 179. maddesine göre de sermaye şirketleri ile kooperatiflerin borçlarının aktifinden fazla olduğu idare ve temsili ile vazifelendirilmiş kimseler veya şirket yada koop. tasfiye halinde ise tasfiye memurları veya bir alacaklı tarafından beyan ve mahkemece tespit edilirse, önceden takibe hacet kalmaksızın bunların iflasına karar verilir. Şu kadar ki idare ve temsil ile vazifelendirilmiş kimseler veya alacaklılardan biri şirket veya kooperatifin mali durumunun iyileştirilmesinin mümkün olduğuna dair bir iyileştirme projesini mahkemeye sunarak iflasın ertelenmesini isteyebilir. Mahkeme Projeyi ciddi ve inandırıcı bulursa iflasın ertelenmesine, karar verir, iyileştirme projesinin ciddi ve inandırıcı olduğunu gösteren bilgi ve belgelerin de mahkemeye sunulması zorunludur. Mahkeme gerekli görürse idare ve temsile vazifelendirilmiş kimseleri ve alacaklıları dinleyebilir. İflasın ertelenmesi talepleri öncelikle ve ivedilikle sonuçlandırılır ve yine İİK 179/A maddesine göre iflasın ertelenmesine karar veren mahkeme şirketin ve kooperatifin mal varlığının korunması için gerekli her türlü tedbiri iyileştirme projesini de göz önünde tutarak alır. Mahkeme erteleme kararı ile birlikte kayyum atamasına karar verir. Mahkeme yönetim organının yetkilerini tümüyle elinden alıp kayyuma verebileceği gibi yönetim organının karar ve işlemlerinin geçerliliğini kayyumun onayına bağlı kılmakla da yetinebilir. Kararda kayyumun görev ve yetkileri ayrıntılı olarak gösterilir. Mahkeme erteleme kararının hüküm fıkrasını 166. maddesinin 2. fıkrasındaki usul ile ilan eder ve gerekli bildirimleri yapar.

Bu yasal düzenlemelerin yapılmasının gerekçesinde şirketlerin iflaslarının önlenmesi bu durumdaki şirketlerin ekonomiye kazandırılması ve istihdamın korunması amacını taşımaktadır.

Bu düzenlemelere göre şirketlerin mahkemelere başvurdukları ve mahkemelerce de başvuru üzerine şirket kayıtları üzerinde bilirkişi incelemesi yaptırıldığı ve alınan raporlara göre şirketin iyileştirilmesinin mümkün olduğunun raporla bildirilmesi halinde ise mahkemece özellikle ihtiyati tedbir kararı verilerek şirket hakkındaki takiplerin durdurulması ve sonra da erteleme kararı verildiği anlaşılmaktadır.

Somut dosya kapsamına göre davacı vekili 06/09/2005 günlü dilekçe ile mahkemeye başvurmuş mahkemece tensip ile birlikte şirket kayıtları üzerinde inceleme yapılmasına karar verilmiş ve yeminli mali müşavir, Yılmaz Uçak, makine müh. Veli Kuzucu ve Av. Tufan Kurt tarafından hazırlanan 19/09/2005 günlü rapora göre şirketin mevcut aktif 3.204.603,42 YTL olup mevcut borcun 3.363.021,18 YTL olduğu, ve öz varlığın kaybolduğu ve 30.000,00 YTL olan sermayenin yitirildiği, gibi 128.417,76 YTL borçlanması muvacehesinde, mali bakımdan acz içerisinde düştüğü ve borca batık olduğu ancak şirketin Mersin'de çevik kuvvet inşaat yaptığı tahmini kârlar nazara alındığında şirketin mali bünyesini düzelterek borçlarını ödeyebileceği anlaşılmıştır. Bu rapordan sonra mahkemece şirket malları üzerine gerekli ihtiyati tedbir kararı verilmiş muhafaza tedbirleri uygulanmış bu işlemlerin tamamlanmasından sonra da ihtiyati tedbir kararı verilerek takiplerin durdurulmasına karar verilmiş istihkakların davacıya ödenmesi sağlanması ve ekonomik faaliyette bulunması temin edilmiştir.

İflasın ertelenmesi müessesesinin bu şekilde düzenlenmiş olması Anayasanın 10. maddesinde gösterilen eşitlik ilkesine ve 48. maddesinde gösterilen sözleşme hürriyeti ile ilgili maddeye aykırı olduğu müdahillerce iddia edilmiş olup mahkemece de bu hususlar ciddi kabul edilerek anılan maddelerin Anayasaya aykırı olduğundan Anayasa Mahkemesine iptali için başvurulması gerekmiştir.

A- 1) İflasın ertelenmesi müessesesini bu şekilde düzenlenmiş bulunması Anayasanın 10. maddesinde öngörülen eşitlik ilkesine aykırılık teşkil etmektedir. Anayasanın 10. maddesine göre herkes kanun önünde eşittir. Ancak müessesenin bu şekilde düzenleniş biçimine göre borçlu ve alacaklılar arasında eşit bir denge kurulamamaktadır. Davacının müracaatı üzerine mahkemece bilirkişi incelemesi yaptırılmakta ve alınan raporlara göre şirketin durumunun iyileşmesinin mümkün görünmesi halinde öncelikle ihtiyati tedbir kararı verilerek şirket hakkında takipler durdurulmakta bu şekilde davacı şirket mallarının satışlarının önlenmesi ve şirketin faaliyetine devam etmesi hususu sağlanmaktadır. Mahkemece ihtiyati tedbir olarak da şirket malları üzerine yine tedbir konularak muhafaza tedbirleri alınmakta bunlar yöneticilere teslim edilmekte ve şirket faaliyetini bu şekilde sürdürebilmektedir.

İhtiyati tedbir kararı verilerek davacı şirket hakkında yapılan takiplerin durdurulmasına karar verilmesi Anayasanın eşitlik ilkesine aykırıdır. Tedbir kararları verilirken çoğu zaman alacaklılar dinlenmeden karar verilmekte ve alacaklıların rızası olmadan bu şekilde tedbir kararı verilmektedir. İhtiyati tedbir kararı verilmesi nedeniyle alacaklılar alacaklarını tahsil edememekte, icra takibine devam edememekte ve icra takipleri erteleme süresi boyunca durmaktadır. Bu duruma göre iflasın ertelenmesi müessesesi sadece davacıyı korumakta olduğundan tedbir kararı ile alacaklıların haklarının alınması engellendiğinden dolayı alacaklılar korunmamakta bu durumda menfaat dengesi, davacı borçlular lehine olarak değişmektedir. Davacıdan alacaklı olan firmalar takip için başvurduklarında tedbir nedeniyle alacaklarını tahsil imkanından yoksun kalmaktadırlar. Dosya kapsamına göre davaya müdahil olarak giren firmaların davacı şirket hakkında icra takipleri bulunmaktadır, bunlardan Ceylan Elek. Ltd. Şti'nin takip talepnameğine göre davacı şirketten 90 milyar TL alacağı bulunmaktadır. Ancak mahkeme verdiği ihtiyati tedbir kararı nedeniyle bu şirket ve diğer şirketler alacaklarını, tahsil edememektedirler. Bu durumda da alacağını tahsil edemeyen müdahil şirketlerin bu alacaklarını tahsil etmeden kendi varlıklarını sürdürmeleri mümkün müdür' Müdahil şirketlerin alacaklarını alamamaları nedeniyle zor duruma düşecekleri, taahhütlerini yerine getiremeyecekleri ve önceden programlanmış borçlarını ödemede zorlanacakları tabi bulunmaktadır. Şu duruma göre bir tek davacı şirketin kurtarılması, ve iyileştirilmesi gerekçesi ile pek çok alacaklı şirketler zor durumda kalmaktadırlar. Alacağını tahsil edemeyen şirketlerin de bu şekilde iflasa tabi olacakları bunların da zor durumda kalacakları ekonomik hayatın tabi bir neticesi olarak görülmektedir. Bu

nedenle iflasın ertelenmesi müessesesi sadece davacı şirketin iyileştirilmesine yönelik olarak düzenlenmiş bulunduğu ve alacaklıların menfaati ise düşünülmendiğinden dolayı Anayasanın eşitlik ilkesine aykırıdır. Bu nedenle iflasın ertelenmesi müessesesini düzenleyen yasa maddesi Anayasanın eşitlik ilkesine aykırı görüldüğünden bu nedenle bu yasa maddelerinin iflasın ertelenmesi ile ilgili bölümlerinin iptali gerekir.

2) İflasın ertelenmesi müessesesinde sistem kendi içerisinde ayrıca zafiyet taşımaktadır. Yasa maddesine göre şirketin idaresinin kısmen veya tamamen kayyumlar vasıtasıyla idare edilmesi öngörülmektedir. Mahkemelerce kayyum olarak şirketler mali müşavir veya avukat tayin edilmekte bunlara 1 veya 2 milyar arasında ücret takdir edilmektedir. Kayyumlar önce kendi işlerini takip etmekte ve daha sonra boş kalan vakitlerinde kayyum tayin edildikleri şirketi idare etmektedirler. Şirketin bu şekilde idaresi ve erteleme müddetinin 1 yıl olması ve bununda 4 yıla kadar uzatılması yasal olarak mümkün olması sebebiyle rasyonel bir idare tarzı teşkil etmemektedir. Kayyumlar şirket ile ilgili olarak önemli hususları yeterince çabukluk ve ekonominin gereklerini anında yapılması gerekli tedbirlerin alınması hususunda tereddüt etmekte ve alınacak kararlarda yeterli çabukluk ve sürat sağlanamamaktadır. Bir örnek vermek gerekirse mahkememizde görülen bir başka şirket yönetiminin azli ve şirkete kayyum tayini davasında:

A şirketi içme suyu imal ve satışı yapmaktadır. Ancak ürettiği sular 25 Lt.'lik damacanalarda satılmaktadır. Bir grup hissedar kayyuma başvurarak işletmeye başka bir makina alınarak yarım Lt. lik pet şişeler halinde üretim yapılması halinde küçük ebatlı olmaları nedeniyle satışının daha kolay olacağı, şirketin daha fazla satış yapacağını bildirerek bu makinanın satın alınmasını istemiştir. Ancak bir grup hissedarlar şirketin borca gireceğinden bahisle buna karşı çıkmıştır. Bunun üzerine şirkete tayin edilen kayyum mahkemeye müracaat ederek satın alınmak istenen makina aksamaları kapsamının şirketin satışını artıracığı gerekçesiyle bunun satın alınması için mahkemeye izin talebinde bulunmuştur. Mahkemece de kayyum tarafından istenen bu talebin şirketin ekonomik durumunu geliştirip geliştirmeyeceğini ve bu aksamın alınmasının şirket lehine olup olmadığının, tahkiki için fabrika üzerinde bilirkişi tahkikatı yaptırılması kararı verilmiş mahkemece makina mühendisi, bilirkişi tarafından düzenlenen rapora göre de yarım Lt.'lik su üretilmesi halinde bu durumun şirket satışlarını arttıracığı ve şirketin lehine olacağının rapor edilmesi üzerine de kayyuma satın alma hususunda yetki vermiştir. Ancak mahkemece kayyumun başvurusu alınmış taraflar duruşmaya çağırılmış, tarafların görüşleri alınmış, keşif tetkikatı yaptırılmış ve raporlardan sonra alınacak makina parçasının şirket lehine olacağı anlaşıldıktan sonra satın alınmaya izin verilmiştir. Bu işlerin sürmesi keşif yapılması, raporların tebliğine karar verilmesi 5-6 ay gibi bir zaman almıştır. Bu emsali çoğaltmak mümkündür. Mahkememizde kayyumla idare edilen diğer dava dosyalarında da benzer hususlar yaşanmakta, kayyumlar aynı muamelelerden şikayet edilmekte mahkemeler bu şikayetleri karara bağlamakta, ancak bu işler vakit almakta olup, ekonomi gereği anında isabetli ve süratli karar verebilme imkanı ortadan kaybolmaktadır. Bu nedenle iflasın ertelenmesi müessesesinde kayyumlara bu şekilde görev verilmeleri kayyumların marifetiyle bu şekilde şirketin idare edilmesi, şirket için rasyonel olmamaktadır. Bu nedenle şirketlerin kayyumların marifetiyle idare edilmesine dair bu düzenlemede bu müessese içinde bir zafiyet teşkil etmekte pek çok kere şirket ekonomi kurallarına göre idare edilmemektedir. Bu nedenle şirketin mevcut aktifleri de zaman içerisinde azalmakta ve bu durumdan da alacaklılar zarar görmektedirler. Amaç davacı şirketin durumunu iyileştirme olarak düşünüldüğünde bu durum alacaklıların aleyhine olduğundan eşitlik ilkesi bu şekilde zedelenmektedir. Bu yönden de bu yasa maddesinin iptali gerekir.

Somut dosyamız kapsamına göre mahkemece şirket yetkililerinden Mehmet Işık ile mali müşavir Mehmet Şahin şirketi temsile yetkili kılınmıştır ve Mehmet Şahin şirkete kayyum tayin edilmiştir. Daha sonra itiraz üzerine Ersin Parlat yönetici kayyum olarak tayin edilmiş ancak daha

sonra av. Ersin Parlat, kayyumlukta istifaya ettiğine dair 15/11/2005 tarihinde mahkememize dilekçe vermiştir. Yine bu dosyaya göre her bir müdahil vekili ayrı ayrı dilekçe vererek kayyum muamelelerini şikayet ettiğini ve bu şikayetlerini duruşmalarda incelendiğini bunlarla ilgili kararlar verildiği anlaşılmıştır. Şu duruma göre her zaman şikayet edilen ve her muamelesi şikayet edilen kayyumlar nezaretinde şirketin idare edilmesinin rasyonel olmamaktadır. Bu nedenle şirketin kayyumlar nezaretinde faaliyetini sürdürmesi hususu şirket zararına olduğundan ve mevcut aktiflerin azalmasına yol açtığından bu durum menfaat dengesi alacaklının aleyhine olarak değiştiren bu uygulamanın da Anayasanın eşitlik ilkesine aykırı olduğu düşünülmektedir.

B- 1) Bu maddelerin bu şekilde düzenlenme biçimi Anayasanın 48. mad. öngörülen sözleşme hürriyetine de aykırılık teşkil etmektedir. Somut dosya kapsamına göre müdahiller davacı firmaya mal vermişler alacaklarını alamamışlar, bu nedenle Borçlar Kanunu 182 ve devam eden mad. göre yasal haklarını kullanarak sattıkları malların bedellerinin tahsili için, icra takibinde bulunmuşlardır. Alım-satım aktinden dolayı asıl olan malların teslim ve bedelinin de satıcıya ödenmesidir. Nitekim taraflar arasında mal alım satımı konusunda sözleşme, yapılmış mallar davacı firmaya verilmiş karşılığında senet, çek alınmış ve ödenmediği için de davacı şirket hakkında icra takibi yaptırmış ancak mahkemece ihtiyati tedbir kararı verilerek bu takipler durdurulmaktadır. Bu şekilde verilen bir tedbir kararı hakimın sözleşmeye müdahalesi anlamı taşımaktadır. Hukukun genel kurulunun 17/1997 gün ve 1997/11-460 esas 1997/651 sayılı kararlarında da açıklandığı üzere :

Hukukumuzda sözleşmeye bağlılık ilkesi (Ahde vefa - pacta servanda) yanında sözleşme serbestisi ilkeleri kabul edilmiştir. Bu ilkelere göre kişiler, özel hukuk alanında özel ve tüzel kişilerle olan ilişkilerini, var olan hukuk düzeni içinde kalmak koşuluyla diledikleri gibi düzenlemek, diledikleri konuda diledikleri ile diledikleri tipte sözleşme yapma hak ve özgürlüğüne sahiptirler. Bu olanak, Borçlar Kanununda öngörülen (sözleşme serbestliği) ilkesinin bir sonucudur ve bu hak idare özerkliği (sözleşme hürriyeti ile) kavramı Anayasa tarafından teminat altına alınmıştır. O halde kişiler sözleşme serbestliği ilkesine göre kanun tarafından düzenlenmiş olan sözleşme tiplerinden ayrı karma veya nev'i şahsına münhasır sözleşmeler yapmak ve bunların koşullarını diledikleri gibi tespit etmek, hukuka, ahlak ve adaba aykırı olmamak şartıyla kanun tarafından düzenlenmiş olan sözleşmelerin fizyolojisini deriştirmek ve konusunu yasal sınırlar içinde serbestçe tayin etmek hakkına haiz bulunmaktadır. Ancak iflasın ertelenmesi müessesesinde esaslı bir unsur olan ihtiyati tedbir yoluyla davacı şirket hakkındaki tüm takiplerin durdurulması şeklinde karar haliyle sözleşme serbestisi kuralını ihlal edici mahiyettedir. Borçlar Kanunu 182 ve devamı maddelerine göre satış bedelini tahsil etmek alacaklının en tabi hakkıdır. Ancak ihtiyati tedbir kararı nedeniyle takipler durmakta ve taraflar arasında yapılan alım- satım akti tedbir kararı nedeniyle uygulanmamakta ve sözleşmeye alacaklının rızası hilafına müdahale edilmektedir. Bu nedenle iflasın ertelenmesi müessesesinin bu şekilde düzenlenmiş olması Anayasanın 48. maddesinde öngörülen sözleşme hürriyetine aykırı bulunmaktadır. Hakimın sözleşmeye müdahalesi Yargıtayca da kabul edilmemektedir. Örneğin Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin bir uyarılama davası neticesinde vermiş olduğu 25/04/2002 tarih ve 2002/131 - 4594 sayılı kararlarında açıklandığı üzere "Mahkemece taraflara sunulan kanunlara göre 1994 Nisan ekonomik kararları sonucunda açılan uyarılama davaları Yargıtay'ca kabul edilmiş ise de 1994 yılı ile 2001 yılı arasındaki 7 yıllık süre içerisinde ülkemizde sürekli ortalama % 84 seviyesinde bir enflasyonun varlığı, ayrıca döviz kurlarında sürekli artışların olduğu ve olacağının herkesçe bilindiği, 1994 ekonomisi yaşandıktan sonra her insanın 24 aylık bir sürede değil aylık, haftalık, hatta günlük süreler içinde dövizdeki artışın ne durumda olacağını bilmemesinin doğal olduğu, ekonomistlerin dahil kesin tahminler yapamadığı, bu durumda aylık 17.000 DM ödeme gücünde olan, 350 DM borçlanmayı göze alan davacının yaptığı sözleşmenin sonuçlarını görebilmesi gerektiği, bu arada davalı bankanın kredi

yükseldiğini davalının satın aldığı taşınmazın değerinin de yükseldiği, davalının haksız zenginleşmesinin meydana gelmediği, bu nedenle uyarılma şartları bulunmadığı," şeklinde kararları nazara alındığında yüksek Yargıtayın da hakimin sözleşmeye müdahale şartların kabul etmediği anlaşılmaktadır. Somut olayımızda da davacı basiretli bir tacir gibi şirketi yönetememiş, pasiflerin aktifleri geçtiği raporlardan anlaşılmıştır. TTK 20. md'ne göre tacirler her türlü borçlarından dolayı iflasa tabi oldukları gibi, kanun hükümlerine uygun olarak bir ticaret unvanı seçmeye ve kullanmaya işletmelerini Ticaret Siciline kaydetmeye ve ticari defterlerini tutmaya mecburdurlar. Her tacirin, ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir işadama gibi hareket etmesi lazımdır. Şu duruma göre basiretli bir tacir gibi yönetilmeyen bir şirketin iyileştirilmesi için sözleşmeye müdahale edilmesi, eşitlik ilkesine aykırı olduğu gibi, sözleşmeye aykırı olduğu görülmektedir. Bu nedenle bu düzenleme Anayasa'nın 48. md.ne aykırı görülmektedir.

B- 2) Benzer bir müessese olan konkordato ile ilgili olarak, İİK 297 md göre konkordato kaydedilmiş olan alacaklıların yarısının ve alacaklarının 2/3 ünü aşan bir çoğunluk tarafından imza edilmişse kabul edilmiş sayılır. Ancak iflasın ertelenmesi müessesesinde ise bu şekilde alacaklıların herhangi bir rızası alınmamaktadır. Alacaklıların rızası alınmadan tedbir kararı verilerek sözleşmeye müdahale edilmiş olması da yine sözleşme hürriyetine engel teşkil etmektedir.

C- Anayasa'nın 166. md göre ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmayı, özellikle sanayi ve tarımın yurt düzeyinde dengeli ve uyumlu bir biçimde hızla gelişmesini, ülke kaynaklarının döküm ve değerlendirilmesini yaparak verimli şekilde kullanılmasını planlamak, bu amaçla gerekli teşkilatı kurmak devletin görevidir. İflasın ertelenmesi müessesesinde alacaklıların yaptıkları icra takiplerinin tedbiren durdurulması ekonomik verilerle bağdaşmamaktadır. Davacı firmalardan 90.000.000.000. TL veya 300.000.000.000. TL ve daha fazla alacaklı olan firmalar çıkabilir. Yüksek miktarda alacaklı olan firmaların bu alacaklarına kavuşamamaları ve yaptıkları takibin de durdurulması nedeniyle bu firmaların da iflasa sürüklenebileceği ve ekonomik faaliyetlerine son verilmesi muhtemel görülmektedir. Müessesenin gayesi davacı firmaların ekonomik yönden ayakta durmasını sağlamak ve istihdamı korumak olduğu anlaşılmaktadır. Ancak aynı hususlar alacaklı şirketler hakkında da geçerli bulunmaktadır. Müdahil firmalar da ticaret yapmakta ve istihdam yaratmaktadır. Bu durumda tek bir firmanın kurtarılması maksadıyla pek çok alacaklı şirketin ekonomik yönden zor duruma sokulması yeni iflasların doğmasına neden olabilecektir. Bu nedenle anılan düzenleme ve maddeler Anayasa'nın 166. Md e de uygun düşmemektedir.

Netice itibariyle iflasın ertelenmesi ile ilgili olarak TTK 324, İİK'nın 179 ve 179/A maddelerinin uygulanması sadece davalı şirketin menfaatine olup alacaklıların hakları korunmadığından Anayasa'nın 10, 48. ve 166. maddelerine aykırı olduğundan bu maddelerin iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulması uygun görülmüştür.

Bu itibarla;

HÜKÜM :

1- Dava ile ilgili olarak uygulanması gereken TTK'nın 324 İİK'nın 179 ve 179/A maddeleri Anayasanın başlangıcında gösterilen Hukuk devleti ilkeleri ve aynı yasanın 10, 48, 166. maddeleri hükümlerine aykırı görüldüğünden bu maddelerin iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulmasına,

Esas Sayısı : 2005/165

Karar Sayısı : 2009/4

2- Anayasanın 152. maddesine göre başvuru sonucuna kadar başvuru sonucunun beklenmesine,

3- Dosyanın bir örneğinin Anayasa Mahkemesine gönderilmesine,

masrafın müdahil vekillerinden alınmasına, müdahillerin tedbire itirazlarının şimdilik reddine, ancak tedbir acil mevattan olması nedeniyle sadece kayyum işlerin hasren duruşma yapılmasına, dair davacı vekili ile müdahil vekillerinin yüzlerine karşı verilen karar açıkça okunup anlatıldı.""